“La gent que neix pobra a Espanya està condemnada a seguir sent-ho tota la vida”

Jos Mois s Mart n s economista per la Universidad Aut noma de Madrid i col labora com a columnista en diferents mitjans. Foto: L'ECON IC.

Cal invertir més en l'inici de la vida en lloc del final per afavorir la igualtat d'oportunitats

Han canviat les bases de creixement que ens van portar a la crisi?

No. Els objectius de l'ajust macroeconòmic eren tres: reduir el dèficit públic, l'endeutament i el saldo negatiu en la balança comercial. L'ajust no anava associat a fer les reformes necessàries per a la posada en marxa d'un nou model productiu. Per tant, en el moment en què l'ajut s'ha estabilitzat, l'economia està creixent amb un patró perillosament semblant al que teníem abans de la crisi.

Ha faltat lideratge privat o públic?

Un munt d'estudis demostra que el canvi estructural no es genera per acció del mercat, sinó que calen iniciatives i inversions públiques adreçades a generar un cicle virtuós: ocupacions de més qualitat i treballadors més productius en sectors més innovadors i més valor afegit. Si no ho fem el nostre creixement potencial es reduirà. Ho descobrirem quan el cicle econòmic es vagi aproximant al creixement potencial l'economia perquè s'alentirà.

Però ara tenim una part de la població sobrequalificada.

Tenim una població molt descompensada. D'una banda, tenim el mateix percentatge d'universitaris que Europa per una economia que no té el mateix valor afegit que la resta d'Europa. I molts universitaris acaben en llocs de treball d'inferior qualificació. Ara bé, el problema més greu, gravíssim, és que tenim el doble de població activa que no està qualificada de cap manera. Un 40% de la seva població activa està en el nivell bàsic de formació o fins i tot inferior. En els països que considerem una referència, com Alemanya o Dinamarca, aquesta xifra està entre el 15 i el 20%. I el drama és que no és generacional, de la gent més gran, sinó que els més joves tenen el mateix desequilibri per l'abandonament escolar que hi va haver els anys de la bombo0lla. El gran eix vertebrador d'un model educatiu que generi més productivitat no està tant en la universitat com en l'FP.

Quina és la relació entre aquests problemes de formació i la desigualtat?

A Espanya es dediquen molt pocs recursos a afavorir la igualtat d'oportunitats des del principi de la vida. La majoria del nostre estat del benestar està centrat en les pensions i en la gent que ja està en edat adulta. Més del 25% de la despesa social està destinada a les classes alta i mitjana alta, mentre que per a la gent més pobra la despesa social és del 10 o 15%. Comparativament tenim una despesa social que no sols no és redistribuïdora sinó que és antidistribuïdora. La meva proposta és que hauríem d'estar enviant els recursos a l'inici de la vida en comptes de destinar-los al final. Espanya és un dels països que menys gasten en educació infantil i protecció de la família. Això és un drama perquè significa que gent que neix en unes condicions determinades de pobresa i desigualtat molt grans estan condemnades a arrossegar-les durant tota la vida. És més preocupant per a l'economia que el deute públic.

Algú ha dit que aquesta crisi vam decidir que la paguessin els joves i no els vells.

Si mirem les estadístiques ha estat així, la taxa de pobresa en els majors ha baixat fonamentalment per la garantia de renda que són les pensions, mentre que la taxa en els joves i dels menors d'edat ha crescut moltíssim. Això indica que estem hipotecant el futur per salvar el present de gent que no viurà el futur.

També ha pagat el seu preu el món de la cultura. És un sector menor, com es desprèn del tractament que rep? Vostè defensa la seva rellevància econòmica.

Si volem construir una societat basada en el coneixement, en l'aprenentatge intel·lectual i en la creativitat, el context social ha d'anar acompanyat per una major aposta per la cultura. No pot ser que aquest país sigui un erm cultural i que només uns pocs puguin permetre's una cultura de qualitat.

Al llibre diu: “El problema d'Espanya no és el país que som o que hem estat, el problema d'Espanya és que no sabem quin país volem ser.” Aquesta indefinició explica la situació en què estem?

En el debat polític sí estem oberts en canal. No està resolt quin és el país que volem ser, i en la mesura que no siguem capaços de crear un projecte en què ens trobem còmodes la immensa majoria del país i puguem avançar conjuntament seguirem donant-li la volta a aquests problemes d'identitat.

També en el pla econòmic?

Penso que no està en l'agenda. No estem pensant en construir eixos vertebradors d'un projecte econòmic que ens permeti assolir prosperitat a llarg termini.

Com sortim d'aquesta visió del curt termini?

Tothom comparteix gran part del diagnòstic, potser no tant les solucions, però sí que tenim els elements suficients per establir uns eixos vertebradors amb independència del color polític del govern. A partir d'aquí hem de ser capaços de construir grans acords que permetessin seguir una línia coherent en dues o tres legislatures. Això li correspon a la meva generació, que demogràficament i políticament és la més important. Ara mateix hi ha quatre persones que estan negociant el futur d'Espanya i totes quatre són d'aquesta generació: Pedro Sánchez, Albert Rivera, Pablo Iglesias i el rei Felipe VI, són gent que té entre 37 i 47 anys. El que li demano a aquesta generació és que siguin generosos i que assumeixin que tenen en les seves mans el futur del país.

Publicat a:
-L'econòmic 14-02-2016 Pàgina 60

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/4-economia/18-economia/939736-lla-gent-que-neix-pobra-a-espanya-esta-condemnada-a-seguir-sent-ho-tota-la-vidar.html?cca=1&piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui